ՄԺԷ.

Բ

Սրբասնունդ և գերազանց Հօրդ մերոյ հոգևորի, Տ. Տ. Ստեփաննոսի Աստուածաբան վրդպ.ի և մեծի Արքայի՝ Սրբուհւոյ Կուսին որդեգրական Կրօնին մատուցի ի հեռուստ աստի, մեծաւ կարօտիւ և բղձալիր սիրով համբոյր Սրբազանի Աջոյդ, խնդրելով զաղօթս սրբասնուէրս ի քեն մատուցեալս, ինձ և իմայնոց, սատար և օգնական

... Այլ և զքաղաքիս պատահեալ սովն որ յանցեալ ամին եղև, կարծեմ թէ լեալ տեղեկացար պատմութեանն, զոր ոչ երբէք լեալ էաք ի հնոց հարց, կամ ի պատմութեանց զայսպիսի դառն պատուհաս՝ զոր կրեաց ժողովուրդ երկրիս միջագետի, ի պատճառէ մեղաց իւրեանց, որ ստուգիւ մարդն զմարդն եկեր, զորս տեսաք աչօք. թող զայնոսիկ զորս լուաք ականջօք, եղեալ ի շրջակայս քաղաքիս. արդարև սարսափելիս և զարմանալիս մտաց մարդկան, յորմէ պատճառէ բազումք ի բնակչաց չւեցին յօտար երկիր, թերևս գտանիցեն գյազուրդ, բայց ոչ կարացին հասանիլ ի դիտեցեալ տեղին իւրեանց, այլ ի ճանապարհին սովամահք կորեան և եղեն կերակուրք վայրենի գազանաց. իսկ որք աստ մնացին, զոր ինչ ունէին գոյս ոչ գնով վաճառեալք կերին, և ապա մաշեալք և հիւծեալք ի սովու, նւաղեցեալք մեռան ողորմելի, այնքան որ չորս բաժնի մէկն հազիւ թէ մնաց. բայց ի լրանալ տարւոյն, ողորմութիւն Տեառն ծագեալ ի յերկնից, ետ զառատութիւն ցորենոյ և ամենայն բարեաց, որով յագեցան լիութեամբ ամենայն բնակիչք երկրիս, զոր մշտապաղատ գոհութեամբ, անհանգիստ բերանով պարտիմք գոհանալ զտուողէն բարեաց, որ ողորմեցաւ ստեղծուածոց իւրոց։ Գերապատիւ Արքեպիսկոպոս եղբայրս մեր, այս 9 ամիս եղև, որ բերեալ ի մերտնու նստուցաք ի տան մերում, սակս սաստկութեան սովոյն, զի ի մերտին ոչ գտանիւր ամենևիմբ հաց, բայց կարի նւազեալ յամենայն զօրութենէ և վատեալ յաչաց տեսութենէ, և իբրու լուծեալ անդամօք, նստի անշրջիկ. ուստի աղօթս խնդրէ յեղբայրութենէ սրբոյ կրօնին, և ի քոյին Տէրութենէ. զի բարի վախճանաւ փոխեալ յաղցաւոր կենցաղոյս, արժանասցի մասին ժառանգութեան սրբոցն որ ի լոյս։ Նաև քանի անգամ գրեցի և խնդրեցի զպատմութիւն Լիսպօնայու մեծի քաղաքին. զի լսաք թէ մեծ մասն ընկղմեցեալ է և զայս վասն այն խնդրեմ, զի զամենայն իրս նշանաւորս աղիպեալ ի մերում ժամանակի իբրու 50 ամաց հետէ և այսր, գրեմ պատմագրաբար, յիմացումն յետագայ ընթերցասիրաց, վասն որոյ աղաչեմ, զի գրել տացես ստուգութեամբ և առաքեսցես ինձ, զի և զայն ևս շարայարեցից ընդ այսց պատմութեանց...։

Յամի Տեառն 1759
փետրվարի 4 ի Տիգրանակերտ

Յետնեալ և նուաստ ծառայ
Յակոբ անպիտան դպիր
Տէր Պօղոսեան

ՄԺԸ.

Հ. Յակոբոս Ջամչեան հիմնադիրն է Ս. Ղազարու Օրացոյց և գուշակ օրացի։ Կու տայ հոս ընդարձակ նկարագրութիւնը Պոլսոյ մէջ կատարուած հսկայ լուսավառութեան՝ որ տեղի ունեցած է Մուստաֆա Գ.ի դստեր Հէյպէթ սուլթանի ծննդեան առթիւ։ Այդ հանդէսին ծախք գացած է «աւելի քան զհինգ միլիոն ստակ»։